

Mångkulturella enheten

Kommunala anvisningar för modersmålsundervisning inom grundskolans åk 1 – 9 i Sigtuna kommun

Styrdokument

Skollagen:

9 kap. Förskoleklassen

10 § Förskoleklassen ska medverka till att elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

10 kap. Grundskolan

7 § En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Skolförordningen:

7 § I 10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 § och 13 kap. 7 § skollagen (2010:800) finns grundläggande bestämmelser om huvudmannens skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning. Huvudmannen är också skyldig att erbjuda elever som är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska modersmålsundervisning, även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning.

BARN- OCH UNGDOMSFÖRVALTNINGEN

Södergatan 20, Märsta 195 85 Märsta Telefon 08-591 260 00 vx Fax 08-591 260 36 barnochungdom@sigtuna.se www.sigtuna.se

8 § Modersmålsundervisning får anordnas

1. som språkval i grundskolan och specialskolan,
2. som elevens val,
3. inom ramen för skolans val, eller
4. utanför den garanterade undervisningstiden.

9 § Modersmålsundervisning får inte omfatta mer än ett språk för en elev. En romsk elev som kommer från utlandet får dock ges modersmålsundervisning i två språk, om det finns särskilda skäl.

10 § En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om

1. minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och
2. det finns en lämplig lärare.

Första stycket 1 gäller inte nationella minoritetsspråk. Enligt 7 § språklagen (2009:600) är de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

11 § Om en elev ges modersmålsundervisning utanför den garanterade undervisningstiden, är huvudmannen skyldig att erbjuda eleven sådan undervisning sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid. Eleven ska dock erbjudas modersmålsundervisning under längre tid, om eleven har ett särskilt behov av sådan undervisning.

Begränsningen enligt första stycket gäller inte nationella minoritetsspråk eller ett nordiskt språk.

12 § En elev som får modersmålsundervisning får med den begränsning som anges i 11 § fortsätta att delta i undervisningen, även om språket skulle upphöra att vara dagligt umgängesspråk för eleven.

Läroplan för grundskolan, Lgr 11:**Kap 3.7 Modersmål****Syfte**

Undervisningen i ämnet modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om sitt modersmål. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Undervisningen ska bidra till att eleverna erövrar kunskaper om modersmålets uppbyggnad och blir medvetna om modersmålets betydelse för det egna lärandet i olika skolämnen.

Inledning

Modersmål är ett av ämnena i grundskolans läroplan. För ämnet finns en kursplan där ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav formuleras. Betyg i ämnet ges i åk 6-9.

Ämnet modersmål är frivilligt för eleven. Elevens vårdnadshavare ansöker om undervisning i modersmålet och skolans huvudman är skyldig att ordna undervisning om följande förutsättningar kan uppfyllas:

1. Språket är elevens dagliga språk i hemmet.
2. Eleven har grundläggande kunskaper i språket.
3. Minst fem elever önskar undervisning i språket.
4. Det finns en lämplig lärare.

Särskilda regler gäller för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska samt för adoptivbarn, som har ett annat modersmål än svenska.

Modersmålsundervisning kan bara erbjudas i ett språk.

I Sigtuna kommuns grundskolor ansvarar Mångkulturella enheten, MKE för modersmålsundervisningens innehåll och organisation.

Organisation

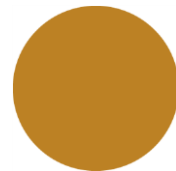
Undervisningstiden i ämnet modersmål har beslutats i Barn- och ungdomsförvaltningen inom de ramar Skolverket fastslagit och framgår av följande tabell.

Ämne	Undervisningstid min / vecka									Ak 1-9	Ak 1-9	Skolverket	Skolverket
	Ak 1	Ak 2	Ak 3	Ak 4	Ak 5	Ak 6	Ak 7	Ak 8	Ak 9	Total und-tid min/ve	Total und-tid tim	Antaganden und-tid tim minimum	Antaganden und-tid tim maximum
Modersmål	50	50	50	60	60	60	70	70	70	540	320	240	320

Undervisningen erbjuds eleven genom hela grundskolan åk 1-9. Undervisningen schemaläggs utanför elevens ordinarie schema.

Språkinläring sker bäst i grupp, där förutsättningar ges för rik kommunikation och interaktion mellan lärare – elev och elev – elev. För att åstadkomma detta organiseras undervisningsgrupper på följande sätt:

- I åk 1-3 bildas undervisningsgrupper av eleverna på närliggande skolor.

- I åk 4-6 bildas undervisningsgrupper av eleverna i kommundelen.
- I åk 7-9 bildas undervisningsgrupper av eleverna i hela kommunen.

Regler kring skolskjutsar för att elever ska kunna följa modersmålsundervisningen fastställs av barn- och ungdomsnämnden.

Elever i förskoleklass med annat modersmål än svenska erbjuds modersmålsstöd 30 min/vecka. Detta stöd organiseras inom ramen för lämplig undervisningsgrupp i åk 1-3.

Ansökan, inskrivning och uppsägning

Elevens vårdnadshavare ansöker om såväl modersmålsstöd i förskoleklassen som modersmålsundervisning i grundskolan via särskild blankett. Ansökan om modersmålsundervisning för o m åk 1 görs bara vid ett tillfälle och gäller för elevens hela tid i grundskolan. Blanketterna hittas via Sigtuna kommuns hemsida och ställs till Mångkulturella enhetens administratör.

Inskrivning av eleven görs i samband med läsårsstarten i augusti. Ingen inskrivning sker under pågående läsår. Undantag från denna regel görs för nyanlända elever och nyinflyttade elever, som påbörjat modersmålsundervisning i annan kommun.

För att eleven ska kunna skrivas in i modersmålsundervisningen krävs att språket är ett levande språk i hemmet och att eleven har grundläggande kunskaper i språket. Modersmålsundervisning får inte bli nybörjarundervisning i ett nytt språk. Dessa krav gäller inte barn, som talar något av de nationella minoritets-språken, samt adoptivbarn.

För att kunna möta eleven på rätt språklig nivå börjar undervisningen med en kartläggning, där elevens språkkunskaper bedöms. Om kartläggningen visar, att eleven inte besitter de grundläggande kunskaper i språket som krävs, måste undervisningen i modersmål avslutas.

Eftersom modersmål är ett frivilligt ämne kan ämnet också sägas upp. Detta görs av elevens vårdnadshavare på särskild blankett. Blanketten hittas via Sigtuna kommuns hemsida och ställs till Mångkulturella enhetens administratör.

Elev, som på vårdnadshavarens begäran avbrutit studierna i modersmål, kan efter förnyad ansökan få återuppta studierna igen. En sådan ansökan behandlas enligt gällande rutiner för en ny ansökan.

En förutsättning för att kunna erbjuda undervisning i modersmålet är att det finns en lämplig lärare. Detta kan vara ett stort problem när det gäller vissa språk. Det innebär att vissa elever kan få vänta innan undervisningen kan påbörjas. Av olika skäl kan lärare också sluta och problem kan uppstå att hitta en lämplig ersättare. I värsta fall kan detta innebära att undervisningen måste ställas in i väntan på en lösning. I fall som dessa informeras elevens vårdnadshavare om orsaken till varför undervisning inte kan erbjudas.

All administration kring ansökan och uppsägning av modersmålsundervisning sker genom Mångkulturella enheten. Listor med elever, som ska erbjudas undervisning, skickas till resp rektor för formellt beslut om modersmålsundervisning. Detta görs vid skolstarten i augusti och därefter fortlöpande vid mottagandet av nyanlända elever och nyinflyttade elever, som tidigare läst modersmålet i annan kommun.

Undervisning och bedömning

Undervisningen i ämnet modersmål regleras av de bestämmelser som finns i Läroplan för grundskolan, Lgr 11. Där anges ämnets syfte, centrala innehåll och de kunskapskrav eleven ska uppnå i slutet av åk 3, 6 och 9. Läroplanens bestämmelser utgör grunden för lärarens planering och undervisning.

I undervisningen ingår att bedöma elevens kunskapsutveckling. Kunskapsutvecklingen dokumenteras och ligger till grund för elevens skriftliga omdöme i ämnet i slutet av läsåret för elever i åk 1 – 5. Dokumentationen utgör också grunden för betygssättningen av eleverna i slutet av varje termin i åk 6 – 9.

Elevens vårdnadshavare informeras regelbundet om elevens arbete, resultat och utveckling i modersmålsämnet. Särskilt viktigt är detta om eleven uppvisar svårigheter att nå målen.

Kontaktuppgifter Mångkulturella enheten

Administratör Sediqeh Khanzadeh

Tel 08-591 268 17, sediqeh.khanzadeh-yazdi@sigtuna.se

Verksamhetschef Ingemar Johansson

Tel 08-591 266 73, ingemar.johansson@sigtuna.se